

REMISSVAR

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Vårt datum: 2022-10-28

Vårt diarienummer: ADM/2022:359

Ert datum: 2022-06-30

Er beteckning: U2022/02568

Elever i grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har utifrån myndighetens verksamhetsområde inga synpunkter på de remitterade förslagen. CSN vill emellertid framföra vissa reflektioner, främst rörande förslagets potentiella påverkan på studiefinansieringen.

4.2 Rektor ska få besluta att en elev får läsa gymnasieämnena

I avsnittet föreslås att elever i grundskolan, specialskolan och sameskolan efter beslut av rektorn ska kunna få läsa en eller flera nivåer i ett ämne enligt gymnasieskolans ämnesplan.

Det finns några få situationer där en elev som läser på grundskolan kan ha rätt till studiefinansiering från CSN. Det gäller för så kallad utlandssvensk elev, under årskurs 7–9, samt elev som läser förberedande dansarutbildning i grundskolan, under årskurs 4–9. Dessa elever kan vara berättigade till studiehjälpsformerna inackorderingstillägg och extra tillägg.

CSN bedömer att föreslagen reglering innebär att de gymnasiestudier som en grundskoleelev bedriver efter ett beslut av rektorn utgör en del av grundskolan. Det innebär att elever i de två elevgrupper som nämnts ovan kommer att kunna vara berättigade till studiehjälp från CSN också när de läser ämnen även på en högre nivå. Om avsikten är att gymnasiestudierna inte ska anses utgöra en del av grundskolan, specialskolan eller sameskolan och därmed inte berättiga till studiehjälp, behöver det förtydligas.

4.3 Eleven ska få tid till studierna på en högre nivå

I avsnittet föreslås att för elever i grundskolan, specialskolan eller sameskolan som läser ämnen enligt gymnasieskolans ämnesplan, ska huvudmannen få besluta att läsåret ska ha en annan omfattning eller börja och sluta vid andra tidpunkter än vad som anges i skolförordningen (2011:185). Vidare föreslås att en sådan elevs skolarbete ska få förläggas på annat sätt än vad som anges i skolförordningen.

CSN bedömer att föreslagen reglering innebär att en elev kan få studiehjälp för studietid som avviker från det normala läsåret endast när huvudmannen har fattat beslut om justering av läsåret för eleven ifråga. Vad gäller förslaget om flexibilitet i skolarbetes förläggning får erinras om att rätt till studiehjälp endast föreligger om de studiehjälpsberättigade studierna, dvs. grundskolestudier som utlandssvensk eller på förberedande dansarutbildning, bedrivs på heltid.

5.2 Utökat program ska få användas för högskolekurser

I avsnittet föreslås att även högskolekurser ska kunna ingå i ett så kallat utökat program i gymnasieskolan.

CSN bedömer att den föreslagna reglering i studiehjälpshänseende innebär att de högskolestudier som bedrivs inom ramen för ett utökat program utgör en del av gymnasieutbildningen. Det innebär att en gymnasiestuderande kan få studiehjälp vid högskolestudier. En elev som läser högskolekurser kan emellertid alltid ansöka om studiemedel för högskolekurserna, om dessa uppgår till minst halvtid och eleven avsäger sig studiehjälp. Vidare medför regleringen, enligt CSN:s bedömning, att det är elevens gymnasieskola som ska ge in studierapporter till CSN, inte högskolan. Om också högskolor ska kunna studierapportera mot studiehjälpssystemet krävs systemutveckling hos CSN, vilket kommer att innebära kostnader. Om avsikten inte är att högskolestudierna i studiehjälpshänseende ska anses utgöra en del av gymnasieutbildningen behöver det förtydligas.

5.3 Eleven ska få tid till högskolestudierna

I avsnittet föreslås att för elever som läser högskolekurser inom ett utökat program ska huvudmannen få besluta att läsåret ska ha en annan omfattning eller börja och sluta vid andra tidpunkter jämfört med vad som anges i gymnasieförordningen (2010:2039). Vidare föreslås att en sådan elevs skolarbete ska få förläggas på annat sätt än vad som anges i gymnasieförordningen. Det anges som ett exempel att det bör vara möjligt att frigöra en halvdag per vecka för högskolestudierna.

CSN:s bedömning är, som ovan anförts, att regleringen i studiehjälpshänseende innebär att de högskolestudier som bedrivs inom ramen för ett utökat program utgör en del av gymnasieutbildningen. Det innebär att dessa elever kommer att vara berättigade till studiehjälp också när de läser ämnen även på en högre nivå.

REMISSVAR

Om högskolestudierna däremot inte ska anses utgöra en del av gymnasieutbildningen behöver det förtydligas. Det skulle i så fall innebära att eleven inte kommer vara berättigad till studiehjälp för den studietid som avviker från motsvarande fullständiga program, trots att huvudmannen beslutat om justerad omfattning eller förläggning av läsåret för eleven ifråga. Det medför även att det kan ifrågasättas om gymnasiestudierna bedrivs på heltid i den situationen att en halvdag per vecka avsätts för högskolestudier.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åsa Lindahl efter föredragning av verksjuristen Sara Zell. I arbetet med remissvaret har även utredaren Joacim Strömblad och verksamhetsutvecklaren Anna Nyqvist deltagit.

Åsa Lindahl

Sara Zell